

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 641

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2009

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofin van 19 en 20 januari 2009 te Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

Geannoteerde agenda Eurogroep en Ecofin Raad van 19 en 20 januari 2009

1. Economische situatie

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: niet van toepassing

Toelichting:

De bespreking van de economische situatie is tijdens de Ecofin Raad niet als afzonderlijk agendapunt geagendeerd, maar uiteraard wordt hierover wel gesproken. De effecten van de crisis op de reële economie dienen zich aan. De Commissie publiceert op 19 januari a.s. haar interim voorspellingen op basis van de meest recente inzichten. Waarschijnlijk zullen ook deze voorspellingen worden besproken tijdens de bijeenkomst van de Ecofin Raad. Als laatste zal waarschijnlijk van gedachten worden gewisseld over de economische stimuleringsmaatregelen van de verschillende lidstaten in het licht van de huidige economische situatie. Dit zal het karakter hebben van een oriënterend debat.

Vanaf begin december is de eurozone officieel in een recessie beland. De economie van de vijftien eurolanden kromp met 0,2% in het 3e kwartaal vergeleken met het voorgaande kwartaal. In het 2e kwartaal kromp het BBP van de eurozone ook met 0,2%. In Nederland werd groei noch krimp geregistreerd. Niet alleen Europa heeft te maken met economische neergang. Volgens het Amerikaanse Bureau van de Statistiek daalde het BBP van de VS in het 3e kwartaal met 0,5% ten opzichte van het vorige kwartaal.

Door de gedaalde grondstofprijzen en de economische recessie daalt de inflatie. Volgens een eerste voorlopige berekening van Eurostat kwam de inflatie in december 2008 uit op 1,6%. Dit is lager dan de inflatie in november van 2,1%.

Andere effecten van de crisis die nu zichtbaar worden, zijn een oplopende werkloosheid, dalende huizenprijzen, een dalende consumptie van duurzame goederen en een afnemend consumentenvertrouwen. In het eurogebied daalde de werkgelegenheid met 0,1% (80000 mensen) in het 3e kwartaal van 2008 vergeleken met het kwartaal ervoor. Ook in Nederland lijkt er een einde te zijn gekomen aan de dalende werkloosheid. Het Europese consumentenvertrouwen is verder afgenomen. De vertrouwensindicator van DG Ecfm van de Europese Commissie is in oktober met 1,5 punt gedaald en kwam daarmee uit op -25,1.

Na een kort herstel van de dollar begin december, is deze nu weer gedeprimeerd ten opzichte van de euro. Oorzaken van de daling zijn onder andere de relatieve economische neergang in de VS ten opzichte van de eurozone. Ook het Britse pond zakte verder weg ten opzichte van de euro.

2. Werkprogramma van de Ecofin

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: presentatie door Tsjechisch Voorzitterschap

Toelichting:

Het Tsjechische Voorzitterschap zal het werkprogramma van de Ecofin voor de eerste helft van 2009 presenteren. Het werkprogramma bevat veel (half-) jaarlijks terugkerende agendapunten, zoals de bespreking van de stabiliteits- en convergentieprogramma's. Daarnaast zullen veel punten betrekking op de economische situatie, de internationale financiële architectuur en het verminderen van de effecten van kredietcrisis. Nederland kan de presentatie van het werkprogramma aanhoren.

Over de internationale financiële architectuur is u in het Kamerverslag over de informele Ecofin Raad van 18 december 2008 gemeld dat op 2 april 2009 opnieuw een G20-bijeenkomst zal plaatsvinden op het niveau van regeringsleiders. Voor die tijd moet er belangrijke vooruitgang zijn geboekt. Dit zal in komende Ecofin Raadsvergaderingen een punt van aandacht zijn. Nederland heeft in de aanloop naar de eerste G20 bijeenkomst in november actief meegewerkt aan ideeën over de vormgeving van de internationale financiële architectuur en zal zich ook in de komende tijd zeer actief opstellen.

3. Euro-introductie in Slowakije

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: presentatie door Commissie

Toelichting:

De Commissie zal tijdens de Ecofin Raad de stand van zaken presenteren omtrent de introductie van de euro in Slowakije op 1 januari 2009. De invoering van de euro in Slowakije is volgens een big-bang-scenario verlopen, te weten de gelijktijdige introductie van de euro in zowel het girale betalingsverkeer als in contant geld. Nederland zal kennis nemen van het Commissierapport na publicatie daarvan.

4. Western Balkans Investment Framework

Document:

- Commission document dated 15 December 2008: «Western Balkans Investment Framework», report to the EcoFin Council
- draft council conclusions, nog niet beschikbaar

Aard bespreking: informatie door Commissie, aannemen Raadsconclusies

Toelichting:

De Commissie brengt rapport uit over de uitvoering van het Western Balkans Infrastructure Initiative, waartoe de Ecofin Raad in mei 2008 heeft besloten. De Commissie rapporteert over de initiatieven die de stuurgroep van Commissie, partner Internationale Financiële Instellingen (IFI's) EIB, EBRD en CEB, en betrokken lidstaten, hebben genomen. In het bijzonder heeft deze stuurgroep de mogelijke governance-structuur voor het Western Balkans Infrastructure Initiative besproken. Volgens de stuurgroep is de favoriete optie om voor het coördineren van de faciliteiten voor grants (schenkingen) van enerzijds de Commissie en anderzijds de betrokken IFI's en lidstaten, een nieuw Joint Trust Fund op te richten. Naast de faciliteiten voor het doen van schenkingen, komt er ook een gezamenlijke leningfaciliteit van de EIB, EBRD en CEB. De besluitvorming voor deze leningen blijft binnen de betreffende IFI's liggen. Verder rapporteert de Commissie dat de eigen grants faciliteit, de Infrastructure Project Facility, al helemaal operationeel is en dat men begonnen is om steun te verlenen aan de eerste 18 prioriteitsprojecten.

Nederland hecht er aan dat er geen sprake is van stapeling/duplicatie/proliferatie van initiatieven en faciliteiten. Hoewel het doel van het Western Balkans Infrastructure Initiative juist stroomlijning van faciliteiten is, lijkt er met de voorgestelde opzet juist weer sprake te zijn van extra structuren en faciliteiten. Een bijdrage van Nederland voor het Joint Trust Fund ligt daarom niet voor de hand. Nederland vraagt zich bovendien af of Europa en de landen in de Westelijke Balkan bij de voorgestelde opzet gebaat zijn. Overigens onderschrijft Nederland wel de lijn om besluitvorming voor projecten onder de gezamenlijke leningfaciliteit binnen de betreffende IFI's te laten plaatsvinden.

5. Follow-up Europese Raad en budgettair beleid 2009

Document: niet van toepassing

Aard bespreking: gedachtewisseling

Toelichting:

De Europese Raad van 11 en 12 december jl. heeft conclusies aangenomen over plannen voor het herstel van de economie. De conclusies bevatten een samenhangend kader voor het optreden op Unieniveau en voor de maatregelen waartoe elke lidstaat besluit, rekening houdend met ieders situatie. In de geest van de mededeling van de Commissie van 26 november 2008 berust het plan op een inspanning die neerkomt op ongeveer 1,5% van het BBP van de Europese Unie. Het voorziet tevens in prioritaire maatregelen waardoor onze economieën zich sneller kunnen aanpassen aan de huidige uitdagingen.

In navolging van deze conclusies worden lidstaten opgeroepen een overzicht van nationale maatregelen in te leveren bij de Commissie. In de Follow-up van de Europese Raad zullen de nationale acties besproken worden.

Lidstaten zullen het overzicht van nationale maatregelen via een addendum bij hun Stabiliteits- en convergentieprogramma's (SCP) of door middel van herziening van het SCP verstrekken. In de Raadsopinies over de SCP's zal dit jaar ook aandacht besteed worden aan de stimuleringspakketten. De komende Ecofin Raad zal naar verwachting een oriënterend debat houden over de stimuleringspakketten. De Ecofin zal tijdens de gebruikelijke bespreking van de programma's in maart opinies aannemen over alle SCP's en stimuleringspakketten. Eventuele beslissingen in het kader van de buitensporigtekortprocedure zullen ook genomen worden door de Ecofin in maart. De Europese Raad van maart kan daarom de stand van zaken bezien van de stimuleringspakketten in samenhang met de ontwikkeling van de overheidsfinanciën in de lidstaten.

Nederland zal er in relatie tot de economische stimuleringsmaatregelen op toe blijven zien dat eerdere verworvenheden gerespecteerd worden. Hierbij gaat het vooral om het waarborgen van de interne marktregels, het Stabiliteits- en Groeipact, de Financiële Perspectieven voor 2007–2013 en de onafhankelijkheid van de ECB. Ook dienen de budgettaire maatregelen tijdelijk, tijdig, doelgericht en gecoördineerd te zijn, en moeten zij een concrete bijdrage leveren aan de economische groei. Ook zal Nederland ervoor blijven pleiten dat financiële sector interventies en automatische stabilisatoren mee dienen te tellen voor de inspanning die van de lidstaten wordt gevraagd.

Nederland kan niet instemmen met het Commissie voorstel om € 5 miljard extra middelen uit de EU-begroting te besteden aan Trans Europese Netwerken op energiegebied (€ 4 miljard) en aan breedband (€ 1 miljard). Dit voorstel houdt namelijk een herziening van de Financiële Perspectieven in en zou een verhoging van de Nederlandse EU-afrachten van ca € 250 miljoen betekenen in de periode 2009–2011. Nederland staat op het standpunt dat bij het vrijmaken van EU-begrotingsfondsen voor «groene» en technologieprojecten de regels en afspraken in het kader van de Financiële Perspectieven 2007–2013 worden gerespecteerd.

Toezeggingen

Conform de toezegging van Minister-President Balkenende tijdens het debat over de Europese Raad (d.d. 17 december 2008) vindt u hieronder informatie over de te hanteren systematiek inzake de excessieve tekortprocedure.

Overeengekomen in het stimuleringspakket is dat mogelijke 3%-tekortoverschrijdingen tijdelijk moeten zijn en gereduceerd moeten worden parallel aan het economisch herstel. Dit is conform het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). De procedures van het SGP moeten worden gevolgd, waarin de flexibiliteit die het SGP biedt, kan worden benut. De Commissie heeft al aangegeven dat voor lidstaten met een tekort boven de 3%-referentiewaarde, conform het SGP, gewoon een buitensporigtekortprocedure opgestart zal worden. Lidstaten met een buitensporig tekort zullen dan een aanbeveling krijgen van de Raad om dit tekort terug te dringen, maar het tijdspad zal dan waarschijnlijk langer zijn dan de gebruikelijke één jaar. Het SGP biedt namelijk ruimte voor een langere periode om een tekort terug te brengen onder de 3%-grens in het geval van «special circumstances». Dit zal echter per geval moeten worden beoordeeld.